

Altijd in beweging

In de voormalige chocoladefabriek 'De Baronie' sprak ik twee gepassioneerde ondernemers over hun visie op de waarde van bewegen en vitaliteit. Het waren Kees van Veen en Peter Vrisekoop, beide eigenaren van 'Sportief in Balans', gevestigd in Alphen aan den Rijn. Het DNA van Sportief in Balans kun je zien, horen en voelen! Zo ook het DNA van de mensen achter Sportief in Balans. Kees en Peter zijn mannen met een enorme passie voor sport en bewegen en voor vitaliteit.

Wat drijft hen? 'Sport en bewegen' is niet meer weg te denken uit onze samenleving. Er zijn veel organisaties die zich bezighouden met 'sport en bewegen' en er is een rijk aanbod aan activiteiten die georganiseerd of ongeorganiseerd worden aangeboden. Wat Kees en Peter drijft, is dat 'sport en bewegen' desondanks nog steeds geen gemeengoed is, ook al kennen we in Nederland een behoorlijke sportparticipatie en zijn er inmiddels enorm veel ongeorganiseerde sporters/bewegers.

Al ruim 35 jaar houden Kees en Peter zich bezig met activiteiten op het gebied van sport, bewegen en vitaliteit, aangevuld met de exploitatie van sportaccommodaties. Vanuit deze rijke ervaring organiseert Sportief in Balans tal van beweeg- en sportactiviteiten op maat voor gemeenten, scholen, verenigingen en bedrijven. Tot zover een verhaal als vele andere. Wat maakt hun visie onderscheidend?

Nieuw Bewegen: jong geleerd, oud gedaan

De ontwikkeling van Sportief in Balans kreeg een impuls door te zien wat er met hun kleinkinderen gebeurde. Met alle goede bedoelingen van ouders en andere opvoeders werd het bewegen onbewust ontmoedigd of zelfs afgeleerd ("Wees voorzichtig, pas op dat je niet valt!"). Als peuter en kleuter moesten de kleinkinderen leren om stil te zitten op hun stoeltje. Buitenspelen was er veel minder bij dan toen Kees en Peter zelf klein waren.

Eenmaal op school kregen hun kleinkinderen ineens gymles en werden ze gestimuleerd om te gaan sporten, liefst op een zo hoog mogelijk niveau.

Vanuit die ervaring hebben Kees en Peter hun inspirerende visie ontwikkeld. Onder het label 'Nieuw Bewegen' (gedeponeerd als merk) ontwikkelen zij een programma, waarbij het zaak is om zo vroeg mogelijk te werken met de natuurlijke bewegingsdrang van kinderen en dit traject te verfijnen naarmate iemand ouder wordt. Want ons lichaam is gemaakt en gebouwd om te bewegen! Als baby, peuter en kleuter leg je in feite de basis voor een leven lang plezierig bewegen. Tijdens deze periode biedt 'Nieuw Bewegen' deze jonge kinderen activiteiten aan die aansluiten op hun natuurlijke bewegingsdrang. We spreken van natuurlijke reflexen. Kinderen hebben plezier in bewegen en doen dat uit zichzelf de hele dag. Voor de motorische ontwikkeling van het kind is het belangrijk dat deze bewegingsdrang niet wordt gehinderd en zeker niet wordt afgeleerd. De negatieve impact daarvan op latere leeftijd is ongekend!

Peter is heel resoluut: "Ouders en opvoeders moeten hun kinderen juist de dagelijkse dingen onbelemmerd uit laten

voeren, zoals kruipen, lopen, zelf eten of op een stoel klimmen, dat is goed voor de totale ontwikkeling van het jonge kind. De basis voor een goede motorische ontwikkeling wordt al gelegd in de eerste zes maanden." Kees vervolgt: "Motorische ontwikkeling kan worden opgevat als een leerproces waarbij een scala aan vaardigheden wordt aangeleerd. Een proces dat zich over jaren uitstrekt. Door veel en gevarieerd te bewegen leert een kind diverse vormen onder de knie te krijgen. Maar bewegen is ook belangrijk voor het ontwikkelen van cognitieve vaardigheden. Kinderen leren begrip als onder, boven, over, achter, links en rechts veel beter als ze die middels bewegingsvormen ervaren." Die activiteiten hebben een relatie met de biologische leeftijd. Het plezier in bewegen staat voorop. En ook aansluiten bij wat een kind zelf kan. Dit is overigens de eerste fase, het bewegen tot aan het primair onderwijs.

Peter vervolgt: "Naarmate kinderen ouder worden, is het nu vaak zo dat ouders en leerkrachten zich anders gaan opstellen. Zij gaan kinderen bepaalde zaken afleren, omdat het gevaarlijk zou zijn: dat mag niet of je moet het niet zo doen. Dat moet echt anders!"

Kees neemt het stokje weer over: "De tweede fase van 'Nieuw Bewegen' start rond het 5e levensjaar. Het is lastig aan te geven wanneer fase 1 eindigt en fase 2 begint. Die ontwikkeling is immers per individu verschillend. Het is echter wel goed parameters met betrekking tot de motorische vaardigheden van een gemiddeld kind aan te houden. Geleidelijk aan komen er steeds meer verschillende organisaties in het leven van een kind die van invloed zijn op diens ontwikkeling. Om het kind de mogelijkheden te geven zich maximaal te ontwikkelen is het dan ook van groot belang dat er een goede samenwerking ontstaat tussen die verschillende organisaties. Daar helpen wij bij."

En er is meer. Peter en Kees ontdekten dat de meeste leerkrachten wel hebben geleerd om naar boven toe te differentiëren (oefenstof op maat aanbieden): (top)talent herkennen en stimuleren, maar niet om naar beneden toe te differentiëren: kinderen stimuleren die achterlopen met bewegen en motoriek of kinderen die het vertrouwen in hun eigen kunnen zijn verloren.

Bij vakleerkrachten lichamelijke opvoeding ligt dit anders; zij zijn er immers al aan gewend om in te spelen op de (motorische) mogelijkheden van de

individuele leerlingen. Zij kunnen echter ook een belangrijke rol spelen in de advisering van de groepsleerkrachten. Dat geldt zeker voor de combinatiefunctionarissen en buurtsportcoaches, die binnen het onderwijs actief zijn. Groepsleerkrachten hebben in mindere mate de kennis om een breed gevarieerd pakket van bewegingsmogelijkheden aan te bieden. Volgens Kees en Peter is grote winst te behalen door te investeren in een betere kwaliteit van docenten die bewegingsonderwijs geven.

Hoe nu verder? Vanaf januari 2018 kunnen gemeenten, scholen en andere geïnteresseerde organisaties intekenen op deelname aan de eerste pijler van 'Nieuw Bewegen': ouders en opvoeders leren hoe zij hun baby of peuter kunnen coachen in het blijven bewegen en plezier houden in bewegen. Dit gebeurt in samenspraak met een fysiotherapeut. Door nu met de jongste generatie te beginnen, zal deze nieuwe generatie over 10 jaar beschikken over een goede motoriek, zitten ze beter in hun vel zitten en hebben deze kids meer plezier in bewegen. De verwachting is dat zulke kinderen ook minder snel gaan pesten of zelf worden gepest. Wie volgt?

Voorkom beroep op zorg

Door te investeren in gezond bewegen, maak je de kans kleiner dat mensen gebruik moeten maken van dure zorg. Kees en Peter hadden daarom verwacht dat zorgverzekeraars direct geïnteresseerd zouden zijn in hun activiteiten en hierin ook zouden willen investeren. Het blijkt dat de prioriteiten op dit moment elders liggen, waardoor er nog geen samenwerking kon worden opgezet. Wel vinden eind 2017 de eerste oriënterende gesprekken plaats.

Zij verwachten het nodige van Sport Impact financiering. Zij zoeken private partijen die risicodragend willen investeren in bewegingsactiviteiten die maatschappelijk rendement opleveren. Wordt het vooraf bepaalde rendement daadwerkelijk behaald, dan kunnen deze investeerders hun inleg terugontvangen, of zij laten deze langer rouleren binnen het programma. Wordt het rendement niet behaald, dan zijn zij hun geld kwijt. Het gaat dan wel om investeerders die geïnteresseerd zijn in het bereiken van maatschappelijk rendement en sociaal wenselijke doelen. Niet in ondernemers die het doen vanuit *window dressing* of als compensatie voor negatieve gezondheidseffecten van hun producten. De uitdaging volgens Kees en Peter is om de maatschappelijke baten concreet te maken en deze te koppelen aan de inbreng van sport en bewegen. Zij ervaren dat er veel overtuigingskracht voor nodig is om lokale partijen te vinden die risicodragend willen investeren en ook om concreet te maken wat de kosten en baten zijn. En dat staat haaks op het feit dat er bewezen interventies genoeg zijn.

Kansen in het Sociaal Domein

Kees en Peter verwachten ook het nodige van gemeenten. Zij zijn jarenlang actief geweest voor de gemeente Alphen aan den Rijn. Met de decentralisaties in het Sociale Domein veranderde de lokale situatie en kwamen er ook andere partijen en zelfs burgers, die sport zijn gaan aanbieden met het oog op de doelstellingen in het sociale domein. Vanuit 'Sportief in

Balans' begeleiden Kees en Peter nu veel meer gemeenten in de Randstad bij uitrollen van sport en bewegen binnen het Sociaal Domein. Veel gemeenten, maar ook bedrijven en maatschappelijke organisaties zijn geïnteresseerd in preventief bewegen als middel om te voorkomen dat mensen in de zorg komen.

Beide mannen denken dat er wel beleid nodig is om Sport Impact financiering van de grond te krijgen en investeerders te vinden die op korte termijn willen investeren om op langere termijn rendement te halen. Een impuls vanuit het ministerie van VWS, Directie Sport, zou dit proces wel kunnen versnellen. Zij rekenen hierbij op de nieuwe staatssecretaris Sport. In het gesprek kwam ook het idee naar voren om bewoners in plaats van contributie of lidmaatschap van sport een 'aandeel' in beweegactiviteit te laten kopen. Of andere vormen van *crowdfunding* aan te laten bieden. Ook het coöperatief ondernemen met sport beschouwen zij als kansrijk.

Ik zag mooie parallellen met het invoeren van duurzaamheidsbeleid. Ook daar vergde het een lange adem om draagvlak te krijgen voor het gedachtengoed. Daar liggen kosten en baten ook verspreid in de tijd bij verschillende partijen. Dat maakt het lastig om investeringen los te krijgen. Inmiddels kan geen fatsoenlijk bedrijf hier meer omheen; de circulaire economie komt eraan!

Ook in de sport is de tijd van subsidies afgelopen; het is nu de kunst om andere kanalen en stromen aan te boren. Deze mannen zijn er enthousiast mee bezig en hopen er de komende jaren stappen in te gaan maken. Intussen gaan zij door met ontwikkelen van 'Nieuw Bewegen' en het verspreiden van hun gedachtengoed. En natuurlijk gaan ze graag het gesprek aan met allerlei partijen die meer willen weten over hun gedachtengoed.

CAROLINE KEIJZER

is AI practitioner en regisseur klachten bij SZW, gemeente Den Haag

